

Желобницький Ярослав Сергійович
студент 1-го курсу магістратури факультету прокуратури
та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»

ФЕРМЕРСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ЯК СУБ'ЄКТ АГРАРНОГО ПРАВА

У світлі економічних перетворень та реформ сучасної України, неодмінною складовою є розвиток її аграрного потенціалу. Здійснення такого розвитку неможливе без побудови розгалуженої системи суб'єктів аграрного права, що являють собою виробників сільськогосподарської продукції.

Так, суб'єктами аграрного права називають виробників сільськогосподарської продукції, які володіють правосуб'єктністю (тобто є право- та дієздатними), мають відокремлене майно та здійснюють свою господарську діяльність, використовуючи земельні ділянки в якості основного засобу виробництва, з метою створення продуктів харчування, сировини та продукції як рослинного, так і тваринного походження [1, с. 48].

Одним із найчисленніших суб'єктів є саме фермерські господарства. Так, за даними Держкомстату за 2016 рік, усього на території України нараховується 47697 сільськогосподарських підприємств, більшість з яких – це фермерські господарства, кількість яких становила 33682 одиниці [2]. При цьому, станом на 1 січня 2018 року ця цифра досягла вже 45035 фермерських господарств [3].

Легальне визначення поняття фермерського господарства міститься у Законі України «Про фермерське господарство». Так, ст. 1 Закону визначає фермерське господарство як форму здійснення підприємницької діяльності громадянами, що виявили ініціативу у виробленні товарної сільськогосподарської продукції, а також здійснювати її обробку та реалізацію з метою отримання прибутку. При цьому, така діяльність здійснюється з використанням земельних ділянок, наданих у власність чи користування (включаючи оренду) для здійснення фермерського господарства, виробництва сільськогосподарської продукції чи ведення особистого селянського господарства [4].

М. Долинська вказує, що зміст положень ст.3 Закону, відповідно до якого членами фермерського господарства можуть бути члени сім'ї та родини, говорить про сімейний склад такого господарства, втілюючи тим самим багатолітні традиції життя і праці українського села. Проте такий склад влучно було б назвати не «сімейним», а «родинним». Фермерське господарство є не просто сімейним об'єднанням, а об'єднанням сімейно-трудовим [5, с. 74-75].

Фермерське господарство також володіє власним найменуванням та підлягає реєстрації у організаційно-правовій формі юридичної особи або фізичної особи-підприємця. Проте, фермерське господарство може функціонувати і без створення юридичної особи. В такому випадку, його засновники укладають договір (декларацію) з подальшим його нотаріальним засвідченням про створення господарства.

Закон закріплює право створення фермерського господарства за кожним повнолітнім дієздатним громадянином нашої держави, який виявив таке бажання (ст. 5 Закону).

Функціонування фермерських господарств в першу чергу пов'язана з використанням як головного компоненту господарської діяльності земельних ділянок, належних фермерському господарству чи його членам на праві власності чи праві користування.

При цьому, формування складеного капіталу фермерського господарства може здійснюватись як за рахунок грошових коштів, так і за рахунок майна і майнових прав (право на користування природними ресурсами, нерухомим та рухомим майном тощо).

Здійснюючи свою діяльність, фермерське господарство і його члени можуть продавати чи відчужувати земельну ділянку, самостійно використовувати землі і вільно розпоряджатися виготовленою продукцією. Однак, закон також зобов'язує дотримуватись вимог закону щодо охорони довкілля, сплачувати обов'язкові податки і платежі та використовувати земельні ділянки за їх цільовим призначенням.

Отже, на сьогоднішній день фермерські господарства є найчисленнішою формою сільськогосподарських підприємств. Тому вважаємо за необхідне внести доповнення до ст. 1 Закону України «Про фермерське господарство» щодо визначення його поняття. А саме, визначення поняття «фермера» та введення до його складу громадян України, засновника або членів фермерського господарства.

Список використаних джерел

1. Аграрне право : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. П. Жушман, В. М. Корнієнко, Г. С. Корнієнко та ін. ; за ред. В. П. Жушмана та А. М. Статівки. – Х. : Право, 2010. – 296 с.
2. Держкомстат. Кількість сільськогосподарських підприємств і площа сільськогосподарських угідь у їхньому користуванні станом на 1 листопада 2016 року за регіонами [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2016/sg/ksgp/ksgp_u/ksgp_11_u.htm
3. Держкомстат. Кількість юридичних осіб за організаційними формами [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua/edrpoу/ukr/EDRPU_2018/ks_opfg/ks_opfg_0118.htm
4. Про фермерське господарство : Закон України від 19.06.2003 р. №973-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 45. – 306 с.
5. Долинська М. Фермерські господарства України: землекористування, порядок створення, діяльність та припинення діяльності. – Х., 2015. – С. 74-75.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Гавриш Н. С.

Клим Оксана Степанівна

студентка 1-го курсу магістратури факультету прокуратури
та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

На теренах нашої держави одним із перспективних видів діяльності особистого селянського господарства є сільський зелений туризм. Розвиток даного виду діяльності дав свій початок ще здавна. В 1996 році була створена Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму. Саме створення цієї Спілки почало формувати і розвивати туризм в сільській місцевості. Наразі вона діє на підставі Статуту, в якому зазначається, що вона є добровільною неприбутковою всеукраїнською громадською організацією. Метою